

Franjo Velčić

SENJSKO SJEMENIŠTE I KRČKA BISKUPIJA

Dr. Franjo Velčić, Teologija u Rijeci
UDK: [377.5/6 : 254.4] SENJ : 262.3 KRČKA (497.5)
Izlaganje na znanstvenom skupu

Senjsko je sjemenište od 1806. do 1940. godine udomilo i školovalo 80-ak svećeničkih kandidata s područja susjedne Krčke biskupije. Ovaj nemali broj studenata i dobrim dijelom kasnijih svećenika bio uglavnom inkardiniran u Krčku biskupiju, ali su mnogi, zbog brojnosti tadašnjega krčkog klera, vršili svoju svećeničku službu i bili inkardinirani u drugim biskupijama. U ovom radu obrađuju se njihove osnovne generalije koje mogu poslužiti za upotpunjavanje osobne biografije pojedinih istaknutih članova koji su odigrali važnu ulogu u povijesti našega kraja. Pored duhovnog doprinosa u održavanju kršćanske vjere, mnogi su od njih dali, kao mjesni učitelji i odgojitelji u osnovnim školama, nemjerljiv doprinos u očuvanju nacionalne svijesti stanovništva na kvarnerskim otocima i diljem naše domovine gdje su službovali.

Ključne riječi: senjsko sjemenište, krčka biskupija, izobrazba klera, krčki svećenici

Nakon Tridentinskoga sabora (1545.-1563.) koji je, pored ostaloga, odredio da svaka biskupija treba imati svoje sjemenište za obrazovanje i formiranje budućih svećenika, krčki su biskupi u svakom izvješću „ad limina apostolorum“ navodili kako zbog pomanjkanja financijskih sredstava nemaju vlastito sjemenište u svojoj biskupiji.¹ Stoga su stoljećima bili primorani, uz donekle ekvivalentni privatni studij proveden u vlastitoj sredini, slati svoje kandidate na studij izvan biskupije.²

Otvaranje sjemeništa u Senju 1806. godine od strane senjskoga biskupa Ivana Krstitelja Ježića (1789.-1833.) zacijelo je za krč-

1 Vatikan, Archivio Segreto Vaticano, S. Congr. Concilii, Relatio Veglen. 857., godina 1601., 4r.: „*Seminarium nondum est erectum, prout nec sunt instituta praebendae Theologi, et Poenitentiarii, cum nulla beneficia sint in dioecesi ad Ordinarii, vel Sedis Apostolicae collationem spectantia*“.

2 O školovanju svećenika u Krčkoj biskupiji vidi: Franjo VELČIĆ, Teološka izobrazba na području (današnje) Krčke biskupije, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije* (=Analecta croatica christiana, sv. XXXI), Zagreb-Rijeka, 1999., str. 207-220.

koga biskupa Ivana Antuna Šintića (1792.-1837.) bila izvrsna prilika za slanje na studij svojih svećeničkih kandidata. Upravo blizina Krka i Senja, odnosno činjenica da su Krčka i Senjsko-modruška ili Krbavska biskupija (danas: Gospićko-senjska biskupija) susjedne biskupije koje more odvaja odnosno spaja, tijekom stoljeća često su bile upućivane jedna na drugu. Te veze sežu daleko u povijest, još u vrijeme kad je Krčka biskupija imala jurisdikciju i na teritoriju hrvatskog priobalja prije osnutka Senjske biskupije.³

Nadalje, zbog brojnoga glagoljaškog klera na otoku Krku, koji je često nadilazio redovite potrebe duhovne pastve, dolazilo je neminovno do migracije glagoljaša izvan biskupije. Odlazili su izvan biskupije bilo kao korizmeni propovjednici, bilo trajno ili za dulje vrijeme na službu u pastvi.⁴ U novijoj povijesti postoje brojni primjeri kako su krčki svećenici djelovali na području Senjske biskupije.

No, od otvaranja senjskoga sjemeništa 1806. i teološkog učilišta koji se službeno nazivaju Biskupski teološki licej, uz prekide do njegovog konačnog zatvaranja godine 1940., velik je broj krčkih sjemeništara i bogoslova pohađao tu crkvenu srednju i visokoškolsku obrazovnu ustanovu, premda su gotovo u isto vrijeme u Gorici i Zadru postojala druga dva središnja sjemeništa. Neki su polaznici ove senjske obrazovne ustanove kasnije razvili svoje pastoralne i intelektualne djelatnosti na području Krčke biskupije i izvan nje.

Tako smo pri još nepotpunom pregledu Biskupskoga arhiva u Krku utvrdili da je iz Krčke biskupije bilo 80-ak polaznika senjskoga teološkog, odnosno filozofskog učilišta. Svi su oni evidentirani u studiji dr. Mile Bogovića u zborniku-spomenici Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije.⁵

No, pomnom analizom svakog pojedinog člana vidimo da nisu svi kasnije pripadali, odnosno nisu bili, crkveno-pravnim rječnikom rečeno, inkardinirani u Krčku biskupiju. Stoga smo ih obradili i raz-

3 O tome je podrobno raspravljao Ivan ČRNČIĆ, *Najstarija poviest krčkoj, osorskoj, rabskoj, senjskoj i krbavskoj biskupiji*, Rim, 1867.

4 Usp. Mihovil BOLONIĆ, Krčki glagoljaši i njihova služba izvan Krka, *Bogoslovska smotra* II, Zagreb, 1965., str. 354.; ISTI, Stoljetne veze krčkih i senjskih glagoljaša, *Senjski zbornik*, VI (1975.), str. 126-128.

5 Polazište u identifikiranju pitomaca senjskog sjemeništa iz Krčke biskupije bila nam je studija: Mile BOGOVIĆ, Povijest visokoškolske izobrazbe u biskupijama Senjskoj i Modruškoj ili Krbavskoj, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, str. 1-123.

vrstali u četiri različite skupine, i to: pitomci rodom iz Krčke biskupije i u njoj kasnije inkardinirani, oni koji su rodom iz Krčke biskupije ali su poslije bili inkardinirani u neku drugu biskupiju ili odustali, zatim pitomci podrijetlom iz Krčke biskupije, ali su rođeni i djelovali izvan nje, i na kraju stranci inkardinirani u Krčku biskupiju.

1) Pitomci Senjskog sjemeništa rodom iz Krčke biskupije i u njoj poslije inkardinirani

Ovih je, prema našem uvidu, dakako najviše. Krku najbliži Senj (za razliku od Gorice i Zadra) iznjedrio je brojne duhovne pastire, ali i one koji su pridonijeli razvoju otočne kulturne i političke sredine. Njima pripadaju:

Albaneze (Albaneže), Nikola (junior), rođen u Omišlju 19. travnja 1810. godine. Pohađao je dvogodišnji studij filozofije od 1827. do 1829. Zaređen je za svećenika 3. studenoga 1833. Već iduće 1834. godine član je ruralnog kaptola i duhovni pomoćnik u svojoj rodnoj župi.⁶ Godine 1851. župnik je Omišlja, okružni školski nadzornik i počasni konzistorijalni savjetnik.⁷

Badia, Nikola, rođen u Omišlju 20. lipnja 1803. godine. Pohađao je prvu godinu studij filozofije u ak. god. 1822./1823., i nastavio tri godine teološkog studija od 1823. do 1826. Za svećenika je zaređen 8. listopada 1826.⁸ Godine 1834. na službi je u Omišaljskom dekanatu kao upravitelj kuratije u Miholjicama – Sv. Vidu.⁹ Od godine 1838. do 1847. u svom je rodnom Omišlju župnik i predstojnik ruralnog kaptola.¹⁰ Godine 1848. više nije župnik Omišlja, već samo član kapitula s naznakom: „Parroco deficiente“, a sljedeće je godine

6 *Schematismo della diocesi di Veglia per l'anno 1834.*, Fiume, Tipografia fratelli Karletzky, str. 6 (moja op.: to je prvi tiskani šematizam Biskupije Krk!)

7 *Scematismo della diocesi di Veglia per l'anno 1851.*, Fiume, Tipografia fratelli Karletzky, str. 10.

8 M. BOGOVIĆ, *nav. dj.*, str. 42. U bilješci za Nikolu Badija piše da je umro prije 1834. Međutim, prema Šematizmu za 1834. god., on je na službi!

9 *Schematismo ...anno 1834.*, str. 6. Micoglizze Curazia di Padron(ato) del Capitolo di Castelmuschio.

10 *Scematismo della diocesi di Veglia per l'anno 1842.*, Fiume, Tipografia reg. governiale dei fratelli Karletzky, str. 10. „Parroco e Capo del Capitolo“. Na ploči župnog ureda u Omišlju, na popisu omišaljskih župnika i plovana piše da je bio omišaljski župnik od 1838. do 1847. godine.

umirovljeni župnik. Umro je u Rijeci 11. prosinca 1862. godine.¹¹

Barbirić, Marko, rođen u Baški 28. srpnja 1825. godine. Studirao je drugu godinu filozofskog studija u godini 1846./47. Zaređen je za svećenika 13. listopada 1854. Godine 1859. upravitelj je kuratije Stara Baška.¹²

Bogović, Petar (senior), rođen u Dubašnici (Malinska) 28. prosinca 1806. godine. Prvu je godinu filozofskog studija pohađao 1824./25. Zaređen je za svećenika 23. rujna 1832. godine. Godine 1842. koralni je vikar u Krku i privremeni duhovni pomoćnik.¹³

Bogović, Petar (junior), rođen 17. lipnja 1833. godine u Dubašnici (Malinska). Studirao je od 1856. do 1857. Zaređen je za svećenika 20. rujna 1857. godine. Od 1859. do 1862. duhovni je pomoćnik u rodnoj župi Dubašnica, a župnik mu je Petar Bogović senior.¹⁴ Od 1862. upravitelj je kuratije Stara Baška, a od 1863. godine „ludimagister“, tj. učitelj djece u Baški,¹⁵ te kapitulamac i duhovni pomoćnik u baščanskom ruralnom kaptolu. Od 1866. do 1868. nalazimo ga kao upravitelja Predošćice, a već sljedeće 1869. godine postaje duhovni pomoćnik u Belome na Cresu.¹⁶ Godine 1881. kapitulamac je i duhovni pomoćnik ruralnog kaptola u Dubašnici, a 1884. je upravitelj kuratije Sv. Jakov na Lošinju. Godine 1888. župni je upravitelj u Lunu. Umro je 28. veljače 1891. godine.¹⁷

Božanić (Bozanić), Petar, rođen u Vrbniku 5. ožujka 1823. godine. Studirao je filozofiju u dvogodištu od 1841. do 1843. Zaređen je za svećenika 5. travnja 1847. Godine 1854. u Krku obnaša službu

11 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1863.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier, str. 26.: D. Badia Nicolaus, Parochus em. m. Flumine 11 Dec. 1862.

12 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1859.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier., str. 11.

13 *Scematismo ...anno 1842.*, str. 7.

14 *Status personalis et localis ... anno 1859.*, Jaderae, str. 12.

15 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1863.*, Jaderae, str. 16.

16 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1869.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier, str. 18.

17 Anton TURČIĆ, *Dubašnica – sveta baština i duhovni zov*, Dubašnica, 1996., str. 48.

koralnog vikara i pastoralnog suradnika.¹⁸ Nekoliko godina kasnije postaje kanonikom stolnog kaptola u Krku.¹⁹

Butković, Nikola, rođen u Vrbniku 18. ožujka 1805. godine. Studirao je filozofiju u ak. god. 1822./23. i kasnije nastavio studij teologije od 1823. do 1827. Zaređen je za svećenika 19. ožujka 1828.²⁰ Ponajprije je župni upravitelj u Vrani,²¹ zatim župnik u Lubenicama.²²

Ovaj je svećenik imao istančan osjećaj i ljubav prema arheologiji. Pronađeni arheološki predmeti na širem i užem području Vrbnika čuvaju se danas u župnom uredu u Vrbniku u zbirci koju je sakupio već početkom 19. stoljeća i kasnije, kao svećenik i učitelj, u Kastvu i Vrbniku. Njegov nećak prof. Ivan Butković poklonio je zbirku vrbničkoj župnoj crkvi. Uz to poklonio je crkvi i zbirku starog novca.²³

I nakon reforme školstva u Austro-Ugarskoj Monarhiji 1869. godine Butković i neki drugi vrbnički svećenici nastavili su učiteljsku djelatnost na muškoj početnoj školi. Naime, nakon položenih učiteljskih ispita bio je, dopuštenjem Biskupskog ordinarijata u Krku, imenovan nadučiteljem.²⁴

Czvelić (Cvelić), Ivan, rođen u Dubašnici (Malinska) 2. listopada 1817. godine. Studirao je filozofiju 1836./37. Zaređen je za svećenika 30. listopada 1842. godine. Vršio je službu duhovnog pomoćnika u Lubenicama župniku Nikoli Butkoviću.²⁵

Damjanović (Damijanjević), Franjo, rođen u Lubenicama na Cresu 14. travnja 1822. godine. Studirao je filozofiju od 1841. do

18 *Scematismo della diocesi di Veglia per l'anno 1854.*, Venezia, Gio. Brizeghel, Tip. lit. calc. e libraio, str. 7.

19 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1868.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier, str. 10.

20 U Zborniku *Visoko školstvo...*, str. 45.: Svećenik zaređen 1827., i u bilješki: krčka bisk.

21 *Scematismo ... anno 1842.*, str. 15.

22 *Scematismo della Diocesi di Veglia per l'anno 1844.*, Fiume, Tipografia regia governiale dei fratelli Karletzky, str. 14.

23 Usp. Mihovil BOLONIĆ, *Vrbnik nad morem* (=Krčki Zbornik, 9), Krk, 1981., str. 39-40.

24 *Isto*, str. 189.

25 *Scematismo ... anno 1844.*, str. 14.

1843. Zaređen je za svećenika 31. listopada 1847. Nakon mlade mise duhovni je pomoćnik u rodnim Lubenicama na Cresu, a 1859. godine već je upravitelj iste župe.²⁶

Dorčić, Franjo, rođen u Cresu 15. studenoga 1802. godine. Studirao je teologiju od 1821. do 1825. godine. Za svećenika je zaređen 20. studenoga 1825. godine.²⁷ Godine 1842. kapitularni je pomoćnik zbornog kaptola u Cresu, a 1844. godine u svom je rodnom gradu upravitelj župe.²⁸ Umro je u Cresu 23. veljače 1860. kao umirovljeni duhovni pomoćnik.²⁹

Dorčić, Petar, rođen u Baški 15. rujna 1829. godine. Studirao je godinu dana filozofiju, od 1848./49. Godine 1851. na kamenom podu bivše benediktinske crkve sv. Lucije u Jurandvoru prvi je pro našao kamenu ploču kasnije nazvanu Bašćanska ploča. Zaređen je za svećenika 16. listopada 1853. Godine 1858. član je ruralnog kaptola u Baški i učitelj područne škole,³⁰ zatim upravitelj župe u Loparu, a od 1862. upravitelj je župe u rodnoj Baški.³¹

Dragović, Bartol, rođen u Baški 4. srpnja 1813. godine. Studirao je filozofiju dvije godine, od 1831. do 1833. Zaređen je za svećenika 13. svibnja 1838. Godine 1851. župnik je u Novalji.³²

Dragović, Mihovil, rođen u Baški 4. veljače 1821. godine. Studirao je filozofiju dvije godine, od 1837. do 1839. Zaređen je za svećenika 4. veljače 1844. Godine 1851. službuje u Krku kao konzistorijalni kancelar i biskupski kapelan.³³

26 *Status personalis et localis ... anno 1859.*, Jaderae, str. 14.

27 *Scematismo ... anno 1842.*, str. 14: Dorčić je „Coadjutore Capit.“

28 *Scematismo ... anno 1844.*, str. 14: „Sussidiario, ed Amministratore parrocchiale“.

29 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1861.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier, str. 20.

30 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1858.*, Tergesti, Typographia Marenigh, str. 11.

31 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1862.*, Jaderae, str. 10.

32 *Scematismo ... anno 1851.*, str. 17.

33 *Isto*, str. 6.

Fargačić (Frgačić), Šimun, rođen u Bašćanskoj Dragi 22. listopada 1808. godine. Studirao je filozofiju dvije godine, od 1827. do 1829. Zaređen je za svećenika 22. listopada 1833. Godine 1851. službuje kao upravitelj Stare Baške.³⁴

Harbić, Mate, rođen u Vrbniku 18. listopada 1823. godine. Studirao jednu godinu filozofiju, od 1843./44. Zaređen je za svećenika 8. rujna 1850. Godine 1861. upravitelj je kuratije Sv. Jakov na Lošinju.³⁵

Ilić (Ilijić), Nikola, rođen u Omišlju 27. siječnja 1828. godine. Studirao je drugu godinu filozofskog studija, od 1846./47. Zaređen je za svećenika 2. veljače 1851. Godine 1861. upravitelj je župe Dubašnica.³⁶

Justinić, Ivan, rođen u Dobrinju 10. ožujka 1828. godine. Studirao je drugu godinu filozofskog studija, od 1846./47. Zaređen je za svećenika 27. travnja 1851. Godine 1855. privremeni je član ruralnog kaptola u Dobrinju i duhovni pomoćnik.³⁷

Kirinčić, Anton (junior), rođen u Dobrinju 5. veljače 1835. godine. Studirao je u ak. 1855./56. god. Zaređen je za svećenika 21. rujna 1858.³⁸ U Dobrinju preuzima 1860. godine službu vjeroučitelja, a kasnije i učitelja u pučkoj školi.³⁹ U isto je vrijeme kapitulac dobrinjskoga ruralnog kaptola i duhovni pomoćnik župniku istog imena i prezimena, tj. Antonu Kirinčić senioru.

Komaić, Josip, rođen u Vrbniku 24. siječnja 1832. godine. Studirao prvu godinu filozofije 1848./49. Zaređen je za svećenika 29.

³⁴ *Isto*, str. 10.

³⁵ *Status personalis et localis ... anno 1861.*, Jaderae, str. 13.

³⁶ *Isto*, str. 12.

³⁷ *Scematismo della diocesi di Veglia per l'Anno 1855.*, Venezia, Tipografia di Gio. Brizeghel, str. 10.

³⁸ *Status personalis et localis ... anno 1869.*, Jaderae, str. 32.

³⁹ „*Lietopis*“ i „*Kronika*“ pučke/osnovne škole u Dobrinju, (Krčki zbornik, sv. 26), Krk, 1992., str. 22.

siječnja 1855. Godine 1857. župni je suradnik u Vrbniku te ujedno učitelj na lokalnoj školi.⁴⁰

Linardić, Franjo, rođen u Sv. Fuski na Krku 13. prosinca 1826. godine. Studirao je drugu godinu filozofskog studija, od 1848./49. Za svećenika je zaređen 4. travnja 1853. Godine 1857. upravitelj je župe Predošćica na otoku Cresu.⁴¹

Lion, Zaharia, rođen u Cresu 20. siječnja 1826. godine. Studirao je u ak. god. 1845./46. Zaređen je za svećenika 4. veljače 1849. Već iduće godine službuje kao župni upravitelj u Predošćici.⁴² Godine 1851. župni je upravitelj u Orlecu, a već 1854. duhovni je pomoćnik u Cresu. Godine 1864. postaje kanonikom cresskoga zbornog kaptola.⁴³

Lukarić, Franjo, rođen u Vrbniku 10. ožujka 1808. godine. Studirao je dvije godine filozofiju, od 1831. do 1833. Zaređen je za svećenika 20. listopada 1838. godine. Godine 1857. već je u stanju mira u Cresu.⁴⁴

Mahulja, Anton, rođen u Vrbniku 21. prosinca 1914. godine. Studirao je teologiju od 1933. do 1935. godine, a zatim je prešao u Ljubljanu. Zaređen je za svećenika 3. srpnja 1938. godine. Prvu svećeničku službu vršio je kao duhovni pomoćnik u Rabu, a zatim je bio kateheta na Realnoj gimnaziji u Krku, te duhovni pomoćnik i koralni vikar. Od 1966. zamjenik je župnika u istome gradu. Umro je u Vrbniku 29. ožujka 1972.⁴⁵

40 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1857.*, Tergesti, Typographia Marenigh, str. 11.

41 *Isto*, str. 16.

42 *Scematismo della diocesi di Veglia per l'anno 1850.*, Fiume, Tipografia regia governiale dei fratelli Karletzky, str. 15.; u: *Visoko školstvo...*, str. 58., godina rođenja je 1824.

43 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1864.*, Jaderae, Ex Typographia Demarchi-Rougier, str. 18.

44 *Status personalis et localis ... anno 1857.*, Tergesti, str. 15.

45 Nekrolog u: Okružnice Biskupskog Ordinarijata Krk, IV., 1972., str. 70-72.; Kratka biografija u: Alojzije RAGUŽIN, *Stotina Kristovih radnika iz Krčke biskupije*, Punat, 2003., str. 71-72.

Maričić, Juraj, rođen u Puntu 12. srpnja 1835. godine. Studirao je u ak. god. 1855./56.⁴⁶ Zaređen je za svećenika 21. rujna 1858. Godine 1861. je *ludimagister*, tj. učitelj djece u Baški.⁴⁷ Godine 1868. korski je vikar i duhovni pomoćnik u krčkom kaptolu, a od godine 1870. do 1894. župnik je u Novalji. Iz Novalje odlazi u mirovinu i nastanjuje se u Zadru, gdje je i umro 18. travnja 1899.⁴⁸

Milčetić, Anton, rođen u Dubašnici (Malinska) 22. listopada 1824. godine. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1843./44. Zaređen za svećenika 29. listopada 1848. Godine 1850. upravitelj je Ustrina na otoku Cresu.⁴⁹

Milohnić, Franjo, rođen u Poljicima na Krku 26. rujna 1801. godine. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1822./23. Zaređen je za svećenika 20. listopada 1827. godine. Godine 1843. kanonik je u Osoru.⁵⁰

Milovčić, Matej, rođen u Vrbniku 27. rujna 1827. Studirao je drugu godinu filozofije, od 1848./49. Zaređen je za svećenika 31. listopada 1852. godine. Godine 1857. upravitelj je kuratije Kornić.⁵¹

Orlić, Petar, rođen u Puntu 20. studenoga 1914. godine. Studirao je u ak. god. 1935./36.⁵² Nastavio je studij na Teološkom fakultetu u Ljubljani, a završio u Zagrebu gdje je proslavio i svoju mladu misu. Službovao je kao župni vikar u Rabu. Za vrijeme talijanske okupacije otoka Raba prešao je u Zagreb gdje se upisao na Filozofski fakultet i postao profesorom. Nastanio se u Beču i tamo umro 7. prosinca 1982., a pokopan je u rodnom Puntu.⁵³

46 *Visoko školstvo...*, str. 60: Zabunom Maričića naziva Grga umjesto Juraj. I nije rođen na Vrhu već u Puntu.

47 *Status personalis et localis ... anno 1861.*, str. 11.

48 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1900*, Veglae, Typis Tipographiae „Curicta“, str. 55.

49 *Scematismo ... anno 1850.*, str. 12.

50 *Scematismo della Diocesi di Veglia per l'Anno 1843.*, Fiume, Tipografia r. g. dei fratelli Karletzky, str. 12.

51 *Status personalis et localis ... anno 1857.*, str. 10.

52 *Visoko školstvo...*, str. 65: U bilješci piše da je prešao u ljubljansko sjemenište.

53 Usp. Nekrolog u: Okružnice bisk. ord. Krk, I., 1983., str. 23, i A. RAGUŽIN, *Stotina Kristovih*

Petris, Kuzma, rođen u Cresu 27. kolovoza 1801. godine. Studirao je od 1821. do 1925. Zaređen je za svećenika 30. listopada 1825. Godine 1842. već je umirovljeni župnik Beloga i redoviti ispovjednik creskih benediktinki.⁵⁴ Godine 1863. kanonik je creskoga zbornog kaptola. Umro je u Cresu 23. veljače 1885.⁵⁵

Ragusin, Anton, rođen u Velom Lošinju 5. veljače 1811. godine. Studirao je drugu godinu filozofije, od 1830./31. Nastavio je studij teologije od 1831. do 1835.⁵⁶ Za svećenika je zaređen 26. prosinca 1839. Godine 1842. duhovni je pomoćnik u župi Veli Lošinj i kateheta u mjesnim školama.⁵⁷

Sorić, Franjo, rođen u Baški 27. lipnja 1810. godine. Pohađao je drugu godinu filozofije, godine 1834./35. Zaređen je za svećenika 29. prosinca 1839. god. Godine 1843. bio je duhovni pomoćnik u Vrbniku i privremeni učitelj u osnovnoj školi.⁵⁸

Turčić, Anton, rođen u Dubašnici (Malinska) 31. siječnja 1807. godine. Pohađao je studij filozofije od 1826. do 1829. Zaređen je za svećenika 10. studenoga 1832. Godine 1857. duhovni je pomoćnik u Belome na otoku Cresu.⁵⁹

Volarić, Josip, rođen u Risiki na Krku 18. prosinca 1913. godine. Sedam razreda tadašnje klasične gimnazije pohađa na Košljunu, Badiji i u Dubrovniku, a maturirao je u Splitu. Studij teologije od 1935. do 1939. pohađa u Senju, a nastavlja u Ljubljani pa opet u Senju. Zaređen je za svećenika 1939. U tijeku rata 1943. uhićen je od Talijana i odveden u logor Pisticci. Od 1944. do 1945. vojni je

radnika, str. 43-44.

54 *Scematismo...anno 1842.*, str. 14: „Sig. Cosmo Petris, Parroco di Caisole pens. Conf. ord.“ Također na istoj stranici piše: „Cosmo Petris, Parroco pens. dimorante in Cherso“.

55 *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1885.*, Tergeste, Typis Filiorum C. Amati, str. 46.

56 Usp. *Visoko školstvo...*, str. 94 i 69. U rubrici „živio“ stoji da je rođen 1809. god.

57 *Scematismo ... anno 1842.*, str. 15; U Šematizmu za 1837. godinu navodi se da je Antonio Ragusin već prvi duhovni pomoćnik u župi Veli Lošinj. Zabuna ili druga osoba?

58 *Scematismo della Diocesi di Veglia per l'Anno 1843.*, Fiume, Tipografia r. g. dei fratelli Karletzky, str. 8.

59 *Status personalis et localis ... anno 1857.*, str. 15.

svećenik za „partizane jugoslavene u Italiji“, odnosno „kao svećenik našim vojnicima u sastavu savezničke vojske“. Po povratku iz Italije bio je 16 godina župnik u Vrbniku. Umro je 5. siječnja 1976. god.⁶⁰

Volarić, Matej, pok. Ivana, rođen u Vrbniku 5. listopada 1811. godine. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1928./29. Zaređen je za svećenika 19. listopada 1834. Godine 1859. kanonik je, arhiepiskop biter creskoga zbornog kaptola i župnik.⁶¹ Preveo je na hrvatski jezik *Vandjelja i poslanice, Srednji i veliki katekizam*. Umro je u Cresu 23. travnja 1864.

Volarić, Matej (junior), rođen u Vrbniku 8. listopada 1825. godine. Studirao je drugu godinu filozofskog studija, od 1846./47. Zaređen je za svećenika 18. lipnja 1851. Godine 1859. član je vrbničkoga ruralnog kaptola te učitelj i kateheta u mjesnoj školi.⁶²

Volarić, Petar (junior), rođen u Vrbniku 13. listopada 1800. godine. Studirao je teologiju od 1821. do 1823. Zaređen je za svećenika 7. svibnja 1825. Bio je župnik u Vrbniku i kotarski školski nadzornik. Preveo je s talijanskog na „ilirski“, tj. na hrvatski jezik *Biblijsku povijest staroga i novoga zavjeta* za osnovne škole.⁶³

Zubranić (Čubranić), Juraj, rođen u Baški 28. svibnja 1828. godine. Pohađao je drugu godinu filozofije, od 1846./47. Zaređen je za svećenika 31. kolovoza 1851. Godine 1857. bio je upravitelj župe Baška.⁶⁴ Umro je 4. srpnja 1915. godine.

Zubranić (Čubranić), Petar, rođen u Baški 11. travnja 1825. godine. Pohađao je drugu godinu filozofije, od 1846./47. Zaređen je za svećenika 13. listopada 1850. Godine 1857. bio je upravitelj župe Banjol na Rabu.⁶⁵

60 Nekrolog u: *Okrugnice biskupskog ordinarijata Krk*, I, 1976., str. 29.-30; u: *Visoko školstvo...*, str. 77, piše da je zaređen 1940.

61 *Status personalis et localis ... anno 1859.*, str. 14; M. N. Oršić, *Mate Volarić*, književnik ilirski, u: *Vienac, zabavi i pouci*, Zagreb, 1883., br. 44, str. 716-718, i br. 45, str. 730-731.

62 *Isto*, str. 10.

63 M. BOLONIĆ, *Vrbnik nad morem*, Krčki zbornik, sv. 9, Krk, 1981., str. 200.

64 *Status personalis et localis... anno 1857.*, str. 11.

65 *Isto*, str. 18.

Žic, Anton, rođen u Puntu 29. srpnja 1812. godine. Pohađao je drugu godinu filozofskog studija, od 1836./37. Zaređen je za svećenika 21. listopada 1840. Godine 1857. bio je korski vikar u Krku i ujedno pastoralni suradnik.⁶⁶

Žic, Nikola, rođen u Puntu 26. svibnja 1833. godine. Studirao je teologiju u ak. god. 1856./57. Zaređen je za svećenika 21. rujna 1858. Kapelan je u Puntu od 1858. do 1868.⁶⁷ Kasnije, od 1868. do 1900., kurijalni je upravitelj. Umro je 16. srpnja 1904. u Puntu.

Žic, Vinko rođen je u Puntu 21. prosinca 1914. godine. Studirao je teologiju u ak. god. 1935./36. (samo 2 mjeseca), a kasnije zbog liječenja prešao u Zagreb. Biskup Josip Srebrnić zaredio ga je za svećenika 10. kolovoza 1941. u biskupskoj kapeli u Krku. Službovao je od 17. prosinca 1941. u Križevcima (Zagrebačka nadbiskupija), zatim u Zagrebu od 1942. do 1944. u župi sv. Marka, potom treće namještenje kao upravitelj župe Stara Baška od 1944. do 1948. Od 1948. upravitelj je župe Risika. Koncem srpnja 1961. prelazi u stanje mira. Nastanio se u Rijeci kod sestara milosrdnica, gdje je umro dne 2. studenoga 1962. Pokopan je na riječkom groblju Kozala, u svećeničkoj grobnici.⁶⁸

2) Pitomci rodom iz Krčke biskupije - inkardinirani izvan biskupije ili odustali

Bajčić, Ivan, rođen u Poljicima na Krku. Pohađao je tečaj filozofije u godini 1843./44.⁶⁹

Barbić, Ivan, rođen u Vrniku. Studirao je dvije godine filozofiju, od 1834. do 1836.⁷⁰

⁶⁶ *Isto*, str. 10.

⁶⁷ *Status personalis et localis ... anno 1868.*, str. 13: „Cooperator et Magister Scolae loc“.

⁶⁸ Usp. Alojzije RAGUŽIN, *Stotina Kristovih radnika*, str. 54-55.

⁶⁹ Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 86.

⁷⁰ *Isto*.

Borović, Danijel, rođen u Novalji 1859. godine. Studirao je u ak. god. 1883./84. Zaređen je za svećenika 1884. Umro je 1894. godine.⁷¹

Dapčić, Ivan, rođen u Omišlju 1881. godine. Studirao je u Senju od 1901. do 1905. Zaređen je za svećenika 1905. godine. Kao umirovljeni župnik umro je u sušačkoj bolnici 29. ožujka 1938. godine.⁷²

Feretić, Matija, rođen u Omišlju 1885. godine. Studirao je od 1904. do 1908. Zaređen je za svećenika 1908. godine, a umro je 24. prosinca 1909. godine.⁷³

Filinić, Ivan, rođen u Cresu. Studirao je filozofiju jedan godišnji tečaj od 1820./21. i kasnije nastavio studij teologije od 1821./22.⁷⁴

Franki, Nikola, rođen u Omišlju 1877. godine. Studirao je od 1896. do 1900. Zaređen je za svećenika 1900. godine.⁷⁵

Geršković (Gršković), Mate, rođen u Vrbniku. Studirao je dvije godine filozofiju, od 1827. do 1829.⁷⁶

Geršković (Gršković), Matija, rođen je u Vrbniku 1818. godine. Studirao je od 1855. do 1859. godine.⁷⁷

Geršković (Gršković), Roman, rođen u Vrbniku. Studirao je filozofiju dvije godine, od 1834. do 1836.⁷⁸

71 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 44.

72 *Knjiga godova župe Omišalj*, rukopis.

73 Osim u: *Visoko školstvo...*, str. 48, u *Knjizi godova župe Omišalj* čitamo: 24. prosinca 1909. Feretić Mate, mladomisnik, upravitelj župe Donje Pazarište (Senjska bisk.), 25 god.

74 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 48 i 88.

75 *Isto*, str. 49.

76 *Isto*, str. 88.

77 *Isto*, str. 49.

78 *Isto*, str. 88.

Gršković, Nikola, rođen u Vrbniku. Pohađao je drugu godinu studija filozofije, od 1846./47.⁷⁹

Gršković, Nikola, rođen u Vrbniku 1863. godine. Studirao je teologiju od 1883. do 1887. Zaređen je za svećenika Senjske biskupije 1887. godine i postao istaknut javni djelatnik. Naime, austrijska vlada nije mu dopustila da bude zaređen za svećenika Krčke biskupije, budući da je 1883. god. bio osuđen na tri mjeseca zatvora zbog nekih demonstracija protiv Talijana. Bio je gorljivi pristaša Stranke prava te je neko vrijeme uređivao pravaški tjednik «Hrvat». Zatim je emigrirao u Sjedinjene Američke Države gdje je u Chicagu i Clevelandu osnovao hrvatske župe i sagradio župne crkve za tamošnje Hrvate. I tamo je već 1901. god. s Nikolom Polićem, pomorskim kapetanom iz Kraljevice, pokrenuo list «Sloboda», zatim «Hrvatski svijet» (1912-1917) i onda «Jugoslavenski svijet» (1917-1921), koji je 1921. god. promijenio ime u «Svijet». Bio je jedan od najistaknutijih boraca za ujedinjenje južnoslavenskih naroda 1918. godine. Za vrijeme Prvog svjetskog rata bio je i član Jugoslavenskog odbora u New Yorku. Umro je u New Yorku. Prema njegovoj želji urna s njegovim pepelom bila je bačena u more koje miluje njegov rodni Vrbnik. Tom prigodom bila mu je postavljena i spomen-ploča na općinskoj školskoj zgradi na vrbničkoj «Placi».⁸⁰

Harbić, Anton, rođen u Vrbniku 1865. godine. Studirao je u Senju u dva navrata i to od 1888./89. i od 1891./92. Zaređen je za svećenika 1892. Umro je 1935. godine.⁸¹

Kattaro, Josip, rođen je u Baški 1803. godine. Studirao je filozofski tečaj jednu godinu, od 1823./24, i nastavio studirati teologiju od 1824. do 1828. Zaređen je za svećenika 1828. godine. Umro je 1864. godine.⁸²

79 *Isti*.

80 Usp. M. BOLONIĆ, *Vrbnik nad morem*, (=Krčki Zbornik, 9) Krk 1981., 209-210.

81 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 51. U bilješki se navodi da je studirao u Zadru.

82 *Isti*, str. 54.

Kumbatović, Ivan, rođen u Omišlju 28. listopada 1876. godine. Studirao je od 1897. do 1901. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1901. Od 1901. do 1912. kapelan je u Slunju, Mrkoplju, Crikvenici i Rijeci. Zatim župnik u Lukovdolu i od 1921. upravitelj župe Sv. Barbara u Kostreni, a od 1922. u Sv. Luciji Kostrena. Umro je 18. srpnja 1964. u Kostreni i tamo je pokopan.⁸³

Linardić, Matija rođen je u Sv. Fuski (Linardići) na Krku 1837. godine. Studirao je u Senju od 1857. do 1861. Napustio je studij bogoslovije.⁸⁴

Ljutić, Anton, rođen u Dubašnici (Malinska). Studirao je dvogodišnji filozofski studij od 1826. do 1828.⁸⁵

Mahulja, Julije, rođen u Vrbniku 1867. godine. Studirao je od 1888./89.⁸⁶

Manzoni, Ivan, rođen u Dobrinju 1899. godine. Studirao je jednogodišnji tečaj filozofije od 1917./18 (pohađajući 7. raz. gimnazije u Senju), a kasnije je nastavio teološki studij od 1918./19. Mladu je misu slavio 1937. godine u Dobrinju. Službovao je u Zadarskoj nadbiskupiji u župi Rava. Tu su ga partizani uhitili, objesili mu velik kamen oko vrata i utopili ga u kanalu između Rave i Dugog otoka 1942. godine.⁸⁷

Marčić, Nikola, rođen u Omišlju 1880. godine. Studirao je od 1901. do 1903.⁸⁸ U bBilježci stoji + 10. I. 1904. U *Knjizi godova mrtvih* župe Omišalj čitamo: „Nadnevak 10. siječnja, godina 1904. Marčić Nikola Nikov, bogoslov, 23 god.“

83 Usp. *Službeni vjesnik biskupskog ordinarijata senjskog i modruškog*, Senj 1964, str. 37-38.

84 Jedinu vijest o njemu donosi zbornik: *Visoko školstvo...*, str. 58.

85 *Isti*, str. 91.

86 *Isti*, str. 59.

87 Ante BAKOVIĆ, *Stradanja Crkve u Hrvata u Drugom svjetskom ratu – svećenici žrtve rata i porača*, Zagreb, 1994., str. 80.

88 *Visoko školstvo...*, str. 60: U bilježci donosi datum: + 10. I. 1904. Prema sjećanju njegove rodbine u Omišlju, mladi bogoslov pošao je za božićne blagdane prema Omišlju, ali se utopio s brodom koji ga je prevezio iz Bakra prema Omišlju. Kazivatelj i danas pamti neprežaljenu bol njegove majke (prema usmenom kazivanju Nikole Marčića, Pod placu 7, Omišalj).

Milcetić (Milčetić), Petar, rođen u Krku. Pohađao je prvu godinu filozofskog studija, od 1824./25.⁸⁹

Milohnić, Josip, rođen u Poljicima na Krku. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1848./49.⁹⁰

Pajalić, Ivan, rođen u Baški. Studirao je dvije godine filozofiju, od 1824. do 1826., i nastavio teološki studij od 1826. do 1828.⁹¹

Pajalić, Nikola, rođen u Baški. Studirao je dvije godine filozofiju, od 1830. do 1832.⁹²

Pindulić, Dominik, rođen u Omišlju 1856. godine. Studirao je filozofiju u ak. god. 1874./75., te nastavio teološki studij od 1877. do 1880.⁹³

Pindulić, Ivan, rođen u Omišlju 19. prosinca 1883. godine. Studirao je teologiju od 1902. do 1906. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1906. Službovao je kao kapelan u Perušiću, Grižanama i Rijeci. Od 1916. u Puli je kapelan ratne mornarice. Godine 1927. polaže doktorat civilnoga prava na Zagrebačkom sveučilištu. Godine 1947. imenovan je profesorom kanonskog prava na Visokoj bogoslovskoj školi u Rijeci. Umro je u Rijeci 10. ožujka 1958. godine.⁹⁴

Seršić, Bartol rođen je u Bašćanskoj Dragi na Krku 1914. godine. Studirao je od 1938. do 1940. godine.⁹⁵

Sgombić (Žgombić), Mihalj rođen je 19. rujna 1843. godine u Žgombićima, u Dubašnici-Malinska. Studirao je teologiju od 1865. do 1869. Zaređen je za svećenika 16. srpnja 1869. Bio je inkardiniran u Senjsko-modruškoj biskupiji. Do 1871. bio je kapelan u Je-

89 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 92.

90 *Isto*, str. 92.

91 *Isto*, str. 65

92 *Isto*, str. 93

93 *Isto*, str. 66.

94 Usp. *Službeni vjesnik biskupskog ordinarijata senjskog i modruškog*, Senj, 1958., str. 19.

95 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 71.

nju, zatim u Bribiru, Rijeci, Fužinama, Hreljinu, Generalskom Stolu, Tounju. Bio je upravitelj župe u Kompolju i Pazarištu te župnik u Sušačkoj Drazi do 1905. godine. Kao umirovljenik nastanio se u rodnoj Dubašnici i umro 11. svibnja 1910. godine.⁹⁶

Steffanić (Štefanić), Ivan, rođen u Vrbniku. Studirao je od 1816. do 1818. Zaređen je za svećenika 1818.⁹⁷

Strilčić, Ivan, rođen u Dubašnici (Malinska). Studirao je drugu godinu filozofije, od 1827./28.⁹⁸

Strižić, Ivan, rođen u Dubašnici (Malinska). Studirao je dvije godine filozofiju, od 1826. do 1828.⁹⁹

Štefanić, Franjo, rođen u Vrbniku. Studirao je od 1816. do 1819.¹⁰⁰

Tomašić, Juraj, rođen u Baški. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1843./44. Umro je 8. listopada 1884.¹⁰¹

Viviani, Pavao rođen je u Malom Lošinjju. Studirao je od 1819. do 1823. godine.¹⁰²

Vlahinić, Juraj, rođen u Baški. Studirao je prvu godinu filozofije, od 1825./26.¹⁰³

Volarić, Franjo, rođen u Vrbniku. Studirao je filozofiju u ak. god. 1820./21. i nastavio teološki studij od 1821. do 1825.¹⁰⁴

96 Usp. A. TURČIĆ, *nav. dj.*, str. 50.

97 Jedini podaci o njemu u: *Visoko školstvo...*, str. 72.

98 *Isto*, str. 95.

99 *Isto*, str. 95.

100 *Isto*, str. 74.

101 *Isto*, str. 96.

102 *Isto*, str. 77.

103 *Isto*, str. 96.

104 *Isto*, str. 96. i 77.

Volarić, Nikola, rođen u Vrbniku. Pohađao je prvu godinu filozofskog studija u ak. god. 1828./29.¹⁰⁵

Vukasović, Petar, rođen u Baški. Studirao je filozofiju godinu dana, od 1820./21. i nastavio teološki studij u ak. god. 1821./22. Umro je 6. studenoga 1839.¹⁰⁶

2) a. U profesorskom zboru

Među profesorima koji su predavali na senjskom teološkom učilištu rodnom s otoka Krka treba spomenuti posebno *Božu Mihovilića*, rođenog u Vrbniku 18. svibnja 1834. godine. On je svoje nauke dovršio u Pešti i Beču. Za svećenika je zaređen 4. kolovoza 1859. Iste je godine bio poslan na studij u Beč u Augustineumu, tj. od 1859. do 1861. Od 1861. do 30. rujna 1875. profesor je biblijskih znanosti, zatim *namjesni* upravitelj u Križpolju. Od 1871. vrši službu vicerektora u sjemeništu, od 1874. mlađi je kanonik senjskoga kaptola, zatim prosinodalni ispitivač, biskupski povjerenik na gimnaziji i normalki u Senju. Umro je 9. ožujka 1881. u Rijeci kod kapucina.¹⁰⁷ Za njega će Mihovil Bolonić reći da je u Senju vršio ugledne službe, a vrbnički pučki pjesnik Ivan Gršković Rošo ovako o njemu pjeva:

«U kom (tj. u Senju) je i sada kanonik z' Vrbnika.

Vrbniku i Senju / to može biti dika».¹⁰⁸

3) Pitomci podrijetlom iz Krčke biskupije, ali rođeni i djelovali izvan nje

Ilijić, Ivan rođen je u Rijeci 10. ožujka 1918. godine. Studirao je u ak. god. 1936./37. Nastavio je studij u Rimu kao pitomac (o vlastitom trošku) u *Coll. Germanico-Hungaricum*. Zaređen je za svećenika 1944. godine. Na Gregorijani je 1949. doktorirao tezom: *Das Glagolitische Missale aus dem Jahre 1631. – Die Geschichte der Herausgabe*. Nakon studija otišao je u Ameriku, a 1957. god.

¹⁰⁵ *Isto*, str. 96.

¹⁰⁶ *Isto*, str. 78.

¹⁰⁷ M. BOGOVIĆ, *Povijest visokoškolske izobrazbe...*, str. 32.

¹⁰⁸ M. BOLONIĆ, *Vrbnik nad morem*, Krčki zbornik, sv. 9, Krk, 1981., str. 136.

vratio se u domovinu i bio profesor na Visokoj bogoslovskoj školi u Rijeci do 1972. godine. Ponovno se vratio u Ameriku i umro u New Yorku 5. srpnja 1987. godine.¹⁰⁹

Kraljić, Vladimir rođen je na Sušaku 1911. godine. Studirao je teologiju od 1933. do 1935. Zaređen za svećenika 1935. Kanonik je senjskoga stolnog kaptola i biskupski kancelar. Umro je u Senju 11. lipnja 1984. godine.¹¹⁰

4) Stranci inkardinirani u Krčku biskupiju

Među istaknutim strancima koji su se inkardinirali u Krčku biskupiju bili su:

Hlača, Karlo, rođen «u Grobniku-gradu» 26. prosinca 1872. Otac mu je bio, kako sam piše 1928. u svome *Curriculumu vitae*, seljak i općinski lugar, a majka kućanica. Po majci je iz grobničke stare patricijske obitelji Durbešić. Studirao je od 1894. do 1897. U popisu članova Zbora duhovne mladeži piše da je istjeran zbog politike.¹¹¹ Njegov *Curriculum vitae* otkriva nam i druge vrijedne pojedinosti.¹¹²

109 Ivan MILOVČIĆ, Ivan Ilijčić, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije* (=Analecta croatica christiana, sv. XXXI), Zagreb-Rijeka, 1999., str. 357-359.

110 *Knjiga godova župe Omišalj*, rukopis, str. 163.

111 Usp. *Visoko školstvo...*, str. 51, na fusnoti br. 144. Tu se također navodi da je Hlača „postao svećenik i bio kapelan u Mošćenicama, tada tršćanske biskupije“.

112 Biskupski arhiv Krk (u daljnjem tekstu: BAK), Fascikl, *Curriculum vitae*. Hlača piše o sebi: «U listopadu g. 1894. stupio sam u Senjsko bogoslovno sjemenište. Tu sam svršio 3 godine bogoslovskih nauka sa dobrim uspjehom. Od sjemenišnih profesora najviše mi imponirao Dr. Niko Veljačić, profesor dogmatike, svojim katonskim značajem i radikalnim dosljednim hrvatskim rodoljubljem. Dr. I. Kukanić svidjao mi se zbog svoje vedre živahnosti, spremnosti i lahkoće kojom je predavao Biblicum i eksegezu, a prof. Roko Vučić – kasnije senjski biskup – svojim živahnim, familijarnim i praktičnim tumačenjem pastoralke i morala. Iz crkvenoga prava bio mi profesor Dr. Andrija Rački, koji je ujedno bio tada i prefekt u sjemeništu. Na njegov kategorički i odlučni zahtjev kod biskupa dra A. Maurovića, bio sam isključen iz Senjskog sjemeništa – preko praznika dobio o tome dekret – nakon već dobro položenih ispita za treću godinu bogoslovskih nauka. To je bilo iz čisto političkih razloga – a htio me srušiti na ispitu iz crkvenoga prava, pa da to bude povodom moga izгона, ali – nije uspio. – Kriv sam bio, što sam se odviše živo isticao svojim pravaštvom, a Dr. A. Rački, kao «obzoraš» mrzio pravaštvo, naročito tadanje «frankovstvo», kao i zato što sam se nejedamput, u prigodama, s njime pred drugim klericima zbog politike poriječkao, kad nas je on htio oduševiti za «obzoraštvo». – U Senju mi bio rektorom dobričina kanonik J. Snidaršić.» I dalje nastavlja Hlača: «Prošla je potpuna godina dana, koju sam izgubio u traženju mjesta u sjemeništima drugih hrvatskih biskupija. Išlo je to teško, doklegod me nije na predlog pok. Frana Volarića, krčkog kanonika – prepozita, primio za bogoslova Krčke biskupije blagopok. biskup Dr. A. Mahnić. Ovaj me posla u centralno sjemenište u Goricu, da tamo svršim zaključnu IV. godinu bogoslovlje, ali – na moje i blagop. biskupa Mahnića iznenađenje – tadanji rektor goričkog bogosl.

Zaređenje za svećenika 14. listopada 1900. godine u biskupskoj kapeli u Krku i inkardiniran u Krčku biskupiju te je imenovan duhovnim pomoćnikom u Velom Lošinju.¹¹³ Godine 1910. kurat je u Martinšćici na Cresu, a 1935. godine župnik u Barbatu na Rabu.¹¹⁴ Iz ove župe odlazi u mirovinu i nastanjuje se u Omišlju gdje je i umro 16. siječnja 1962. godine i pokopan na mjesnom groblju „Sveti Duh“.

Zaključak

Među brojnim polaznicima senjskog Teološkog učilišta koji imaju neku vezu s Krčkom biskupijom (naveli smo 82 pitomca – polaznika i 1 profesora), a spomenuti su u Zborniku o visokom školstvu na području Riječko-senjske metropolije, pomnom analizom došli smo i do drugih svećenika Krčke biskupije koji su također u Senju pohađali gimnaziju, posebno tadašnji 7. i 8. razred koji je u svom programu obuhvaćao glavninu filozofskih predmeta, a nisu spomenuti u gornjem popisu. Među njima su npr. Bartul Pajalić¹¹⁵ iz Baške koji je umro na glasu svetosti kao redovnik redemptorista. Mnogima je odlazak u Senj značilo po prvi put otisnuti se od rodnoga doma i kraja te su to nosili i kasnije u svome sjećanju. Tako npr. pop Ivan Seršić (rođen 29. prosinca 1866. u Dragi Baščanskoj) stupio je 1877. godine u prvi razred senjske gimnazije. Ali je također zapamtio «kako je Senjska bura onda puhala redom petnaest dana, mogao sam doći u Senj, tek nakon petnaest dana (15. 10. 1877.) Dolazak iz talijanske pučke škole u hrvatsku gimnaziju nije bio lagan posao, ali je razrednik gosp. pop Viktor Mihalović imao mnogo strpljenja sa Krčanima, (nas iz Cislajtanije). I svi smo prolazili dobrim uspjehom. Tu sam našao druga Petra Zahiju, poslije kanonika u Krku. Zajedno

sjemeništa, nije me nikako htio primiti u sjemenište, gdje je on rektorom bio, jer da bi destruktivno djelovao na ostale bogoslove. Morao sam se vratiti na Grobnik, gdje sam se privatno pripravljaao za ispite za IV. godinu bogoslovije. Ove sam ispite po volji i naredbi blagop. biskupa dra A. Mahnića polagao u goričkoj bogosloviji. Ispite sam položio dobrim uspjehom pred profesorom rektorom Gabrijelčićem i prof. Čerinom. To je bilo g. 1899.»

113 Usp. *Status personalis et localis dioecesis Veglensis pro anno 1902.*, Veglae, Typis Tipographiae „Kurykta“, str. 37.

114 Usp. *Status personalis et localis dioecesis Veglensis Krk pro anno 1935.*, Tisak Tiskare D. Milic – Preko, str. 44.

115 Usp. A RAGUŽIN, *Kristovi svećenici...*, str. 94; ISTI, *Život o. Bartula Pajalića, redovnika Redemptoriste – umro na glasu svetosti*, Punat, 2001.

smo maturirali u Senju 25. srpnja 1885, i s nami bila zatvorena onda (prestala) klasična gimnazija.»¹¹⁶

Vrbnički pop Mate Justić u prvi je razred gimnazije stupio na Rijeci 1890. i tamo svršio četiri niža razreda, a onda prešao na senjsku gimnaziju i tu god. 1899. položio ispit zrelosti. Drugi Vrbničanin, Mate Milovčić, rođen u Vrbniku 30. srpnja 1876. stupio je u senjsku gimnaziju 1. listopada 1887. U Senju je polazio I. i II. razred, a na Rijeci ostale razrede do mature. On nam u svom *Curriculumu* donosi vrijedno zapažanje i usporedbu između ova dva grada krajem 19. stoljeća: «Rijeka bila je za mene novi svijet. Prvi sam put tamo gledao željezničke lokomotive, engleske velike trgovačke parobrode, silni i bujni trgovački promet, divno riječko kazalište. Svega toga Senj nije imao.»¹¹⁷

I drugi Vrbničanin Ivan Blaž Volarić, rođen 2. veljače 1867., stupio je 1880. godine u prvi razred gimnazije u Senju, gdje je završio šest razreda, a nakon ukinuća gimnazije pošao je u Split gdje je 1888. na javnoj gimnaziji dobrim uspjehom položio maturu. Zanimljiva je njegova opaska: «To je bila prva hrvatska matura na pohrvaćenju gimnaziji. Da nije moj prastric: Franjo Volarić kanonik i prepozit stolnog kaptola u Krku ostavio iza smrti obiteljski stipendij, ne bih ja nikada bio svećenik. Bog mu se duši smilovao i počivao u miru.»¹¹⁸

Tako je senjsko Teološko učilište između dva jaka teološka učilišta, Gorice i Zadra, tijekom 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća tiho ali uporno mladim generacijama budućih svećenika, uz duhovnu i intelektualnu formaciju, unosio i formirao dotada svjesno zatomičeni hrvatski duh i time postao svjetionik na Hrvatskom primorju i za vremena koja su slijedila.

116 Biskupski arhiv Krk, (BAK), fascikl, *Curriculumi vitae*, Seršić Ivan od 4. ožujka 1938.

117 BAK, isti fascikl, Milovčić Mate.

118 BAK, isti fascikl, Ivan Blaž Volarić, od 30. ožujka 1938.

SEMINARY OF SENJ AND THE DIOCESE OF KRK

Summery

From 1806 till 1940 the seminary of Senj founded a home and educated 80 sacerdotal candidates from the adjacent diocese of Krk. This not small number of students and for the most part later priests were mostly incardinated into the diocese of Krk. Due to the numerousness of sacerdots of Krk in those days many performed service and were incardinated in other dioceses. In this work their personal data are examined and could serve for completion of the personal biography of some distinguished members, who played an important role in the history of our region. Besides their spiritual contribution in maintaining the Christian faith, many of them gave, as local teachers and educators in elementary schools, immense contribution in preserving the national consciousness of the inhabitants of the Kvarner islands and throughout our country where they served.

Key words: The seminary of Senj, diocese of Krk, education of clerics, priests from Krk